

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — ČELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Ostalo je pri besedah Rezultat pariških razgovorov: dobra volja

Sestanek nemških in francoskih državnikov ni rodil pozitivnih uspehov, tolmačijo ga pa kot pričetek zblizanja — Težišče položaja je prenešeno v London

Pariz, 21. julija. Pariški razgovori in konference so končani. Državniki, ki so se jih udeleževali, so danes popoldne odpotovali v London, kjer bo drevi otvorjena konferenca vlad. Četudi se lahko reče, da so pariški sestanki rodili na polju medsebojnega zblizanja zelo povoljne uspehe in jih je treba zabeležiti kot velik korak na poti evropske konsolidacije, se vendar ne da prikriti, da zapuščajo državniški Pariz dokaj razočarani. Dasiravno se je tako s francoske kakor z nemške strani že od vsega početka povdarjalo, da bi bilo napačno pričakovati od pariškega sestanka odločilnih sklepov, so optimistične izjave, ki so bile podane tako na eni kakor na drugi strani, ustvarile v javnosti pričakovanje važnih odločitev. Kakor pa priča komunikacije, ki je bil izdan sinoči pozno zvečer, ko so bili razgovori in konference končani, je bil edini uspeh pariških sestankov ta, da so si zbrani državniški odkritosrčno in brez vsakega prikrivanja stališča svojih držav v perečih problemih, ki stoje v ospredju mednarodne politike. Podčrtava pa se, da znači tudi to v dobi, ko se zopet vedno bolj uveljavlja tajna diplomacija, že samo na sebi velik napredek. Kot glavni rezultat je treba naposled zabeležiti dejstvo, da je pariška konferenca temeljito pripravila teren za današnje londonsko konferenco, ki je bila takorekoč sklicana že zvečer brez vsakih priprav.

★

Pariz, 20. julija. Včeraj so se vršile ves dan dolgotrajne konference med državniški, ki so zapustile vris, da je prišlo do francosko - nemškega zblizanja in da je udeležitev Francije na londonski konferenci zagotovljena.

Dopoldne ob 10. uri se je sestala v uradih ministrskega predsednika Lavalove konference šestih veliš. Na seji so bili državni tajnik Stimson, zakladni tajnik Mellon, Henderson, Grandi, belgijski zunanji minister Hymans, belgijski finančni minister Fracqui, angleški in italijanski poslaniki in mnogo drugih francoskih ministrov in državnikov. Konferenca je trajala dve uri in pol. Nemški kancelar Brüning je poročal o gospodarski krizi v Nemčiji in navedel sredstva za odpravo. Nato so govorili ameriški državni tajnik Stimson, angleški zunanji minister Henderson, Grandi in Hymans. Vsi so naglasili, da bodo njihove vlade z največjo simpatijo proučile vprašanje pomoči nemški državi. Vsi so bili zelo zadovoljni z uspehom francosko - nemških pogajanj. Na predlog ministrskega predsednika Lavalovega so sklenili, da bo londonska konferenca razpravljala izključno o finančni in gospodarski krizi Nemčije in da se ne bo dotaknila vprašanj razorožitve, revizije reparacijskih plačil in francosko - nemških odnošajev, ki zanimajo, kakor je Laval naglasil, le Nemčijo in Francijo.

Po konferenci je Laval povabil udeležence na kosilo.

Kmalu nato so se francosko - nemška pogajanja nadaljevala. Trajala so do 7.30 zvečer. Ob 8. zvečer je zunanji minister Briand priredil v zunanjem ministrstvu na čast nemškima ministroma slavnostno večerjo.

Med gosti je bilo mnogo diplomatov, zunanjih ministrov in vodilnih francoskih finančnikov, učencov in politikov. Pred večerjo so kancelar Brüning, zunanji minister Henderson in ministrski predsednik Laval govorili po radiju. Dejali so, da upajo na ugoden uspeh pogajanj.

Ob 10. zvečer so se francosko - nemška pogajanja nadaljevala ter so bila zaključena malo pred polnočjo.

Deklaracija francoske in nemške vlade

Pariz, 21. julija. Kot rezultat razgovorov med francoskimi in nemškimi državniški, ki so trajali skoro do polnoči, je bila pozno ponoči izdana naslednja skupna deklaracija:

Francosko-nemški razgovori, ki so bili danes končani, niso prinesli nobene odločitve. Zaradi tega so se državniški zedinili na to, da izdajo skupno deklaracijo, da s tem ponovno podčrtajo voljo obeh vlad, da je treba ustvariti pogoje za uspešno medsebojno sodelovanje. Francija je pripravljena pozneje proučiti pogoje za izvedbo kreditne operacije v korist Nemčije v mednarodnem okviru. Finančni problem je ostal nerešen in bo morala o njem razpravljati konferenca vlad v Londonu. O garancijah, ki jih smatra Francija za potrebne, še ni bilo govora. Ministrski predsednik Laval se bo v Londonu zavzel za to, da se tam konkretizirajo garancije, od katerih je odvisno sodelovanje Francije v kreditni akciji za Nemčijo.

Prvi utis v Parizu

Pariz, 20. julija. Prvi utis, ki ga je izrazil ta deklaracija v pariških krogih, je bil, da je končal sestanek med nemškimi in francoskimi državniški brezuspešen. Pri natančnejšem razmotrivanju deklaracije in nastalega položaja pa se je naglasilo, da je treba tolmačiti deklaracijo kot dokaz za to, da je prodorlo prepričanje, da je sestanek vendarle rodil povečanje medsebojnega zaupanja in da je ustvaril atmosfero, ki omogoča nadaljevanje pogajanj za dosego trajnega sodelovanja, ki naj izključi vsako politično nesigurnost. Da rezultat razgovorov ni boljši, je pripisati dejstvu da se dr. Brüning ni smatral za pooblaščenega, prevzeti kakoršnekoli obveznosti in je za stopal mnenje, da je smatrali sestanek zgolj za informativno konferenco. Vsekar kor pa zatrjujejo tudi v nemških krogih, da bo že sama kreditna akcija v korist Nemčije imela za posledico tesnejše sodelovanje med Francijo in Nemčijo.

Potek razgovorov

Pariz, 20. julija. Jutranji listi obširno poročajo o poteku francosko-nemških razgovorov in navajajo nekatere zanimive podrobnosti. Razgovori so se mestoma razvijali prav dramatično. Ko je Briand okrog 10. zvečer prišel iz kabineta, kjer so se vršili razgovori, je bil videti zelo utrujen. Resignirano je izjavil:

»Moje moči so pri koncu. Tega ne zdržim več!«

Najtežavnejša je bila razprava o političnih problemih, ki so v neposredni zvezi z odnošaji med Francijo in Nemčijo. Laval je opozarjal na to, da Francija tako dolgo ne more verjeti miroljubnim izjavam nemških državnikov, dokler nemška vlada dopušča hujskajoče pisanje nemškega tiska in razne parade, ki imajo edini namen, gojiti in širiti idejo revanše. Povdaril je, kako blagodejno bi vplival na vso Evropo politični moratorij, ki bi ustvaril možnost, da se rešijo mnogi problemi, ki stoje sedaj v ozadju, a so življenjske važnosti za zbliz-

žanje med obema narodoma in državama. Dr. Brüning je sicer priznal upravičenost tega francoskega stališča, toda opozoril je na dejstvo, da bi sprejem takih obveznosti njegovo vlado ob sedanjem razpoloženju nemške javnosti onemogočil. Kaj bi sledilo v Nemčiji potem, pa je zelo nesigurno. Zato je bil mnenja, da se morajo sistematično ustvariti pogoji za čim tesnejše medsebojno sodelovanje na osnovi medsebojnega zaupanja.

Brüningovo slovo

Ko so bila pogajanja zaključena, se je nemški državni kancelar poslovil od francoskih državnikov z besedami:

Tragično francosko - nemških odnošajev je v tem, da nikdar ne moremo v isti minuti spregovoriti istih besed. Naši razgovori sicer niso dobili nobenih neposrednih koristi za Nemčijo, toda nemški državniški zapuščamo Pariz brez jeze in z enakim obžalovanjem, kakor ga opažamo pri svojih francoskih kolegih. Žal nam je, da nismo mogli doseči boljših uspehov. Tolaži pa nas zavest, da smo dosegli vsaj veliko omiljenje prejšnje napetosti.

Povabilo francoskih državnikov v Berlin

Pred razidom je nemški kancelar dr. Brüning povabil ministrskega predsednika Lavalovega in zunanjega ministra Brianda k posvetu v Berlinu v žulij, da bi se pričeli posebni stiki tam nadaljevali, izražajoč obenem nado, da bo mogoče takrat doseči mnogo več.

Odhod v London

Pariz, 20. julija. Francoski in nemški državniški ter ostali udeleženci včerajšnjih konferenc in razgovorov so danes dopoldne ob 10 odpotovali v London, da se udeležijo konference vlad, ki se sestane drevi ob 6. Konferenca se bo vršila v prostoru ministrskega predsedstva v spodnji zbornici, ter bo v smislu včerajšnjega sklepa pariške konference v bistvu zgolj nadaljevanje pariških razgovorov o finančni podpori Nemčiji. Francijo bodo na tej konferenci zastopali ministrski predsednik Laval, zunanji minister Briand, finančni minister Flandin in državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Francois Poncet.

V duhu Shequersa

Pariz, 20. julija. Pred svojim odhodom v London je nemški zunanji minister dr. Curtius podal novinarjem daljšo izjavo, v kateri je naglasil:

Z vseh strani je prišlo do izraza pripravljenost za sodelovanje pri rešitvi nemške in evropske krize. Vse udeležene države so izjavile, da hočejo storiti vse, kar je v danih razmerah mogoče. Prišlo je do izraza globoko prepričanje, da se ob sodelovanju vseh narodov nemška kriza mora rešiti. Poudarilo se je, da to sodelovanje ni važno le za odnošaje med Francijo in Nemčijo, marveč za ves svet. V prijateljskem razgovoru, ki se je vršil med nami in francoskimi državniški, je prišlo do sporazuma, da se preprati rešitev finančnega problema londonski konferenci. Nasprotno pa smo odkrito in prijateljsko razpravljali o političnih problemih in skušali najti sporazum. To smatram za velik uspeh in hočem podčrtati, da je storjen začetek v duhu Shequersa.

Mi smo zadovoljni

Ministrski predsednik Laval je ob vstopu v vlak na kolodvoru zbranim novinarjem v nadaljevanju Curtiusove izjave dodal:

Mi smo zadovoljni in razumeli boste, da ne moremo zahtevati od Nemčije, česar nemška javnost ne bi mogla sprejeti. Pojavnika, ki smo jih dobili od nemških kolegov, so take narave, da bodo zelo pomirjevalno vplivala tako na napo kakor na splošno mednarodno javnost.

Ministrski predsednik v Varaždinskih toplicah

Beograd, 20. julija. M. Ministrski predsednik general Peter Živković je včeraj odpotoval v Varaždinske toplice, kjer ostane nekaj časa na lečenju.

Dve požarni katastrofi na Notranjskem

Včeraj sta pogoreli vasi Nadlesk in Stranje — Skupno je pogorelo nad 90 objektov — škoda je ogromna

Stari trg pri Rakeku, 20. julija.

Veliko obično Stari trg pri Rakeku, ki šteje 24 večjih in manjših naselij z okoli 10.000 prebivalci, so zadnja leta po vojni zadelj že trije katastrofalni požari, ki so uničili tri večje vasi. Najprej so leta 1922 pogorele do polovice Dane, julija 1928 je požar popolnoma uničil lepo Gorenje Jezero in včeraj je postal Nadlesk, ki leži pod Nadleskim hribom podaljškom Ulake, kjer je stal baje po mnenju neaterih starinov slovecv atarorinski Terpo, žrtev velikega požara. V dobrih 30 letih je Nadlesk, ki šteje 45 hiš, že v drugič uničil grozni element.

Prebivalstvo loške doline je s strahom zrl v bodočnost. Ze poldrugi mesec traja tam grozna suša, ki je kmetom uničila vse poljske pridelke. Travniki so povsem požgani. Ze več tednov so mnoge vasi brez zdrave pitne vode, ki jo morajo hoditi po uro daleč zajemat v tako zvanj belimalenski studenec. K tej elementarni neugodi se je pojavil v vasi Kozarišče še tifus.

Snoči okoli 21. pa je vas Nadlesk zadel druga požarna katastrofa. V skednju posestnika Viktorja Mulca p. d. Rajtka je izbruhnil požar, ki je v nekaj minutah obšel vso sredino vasi. Prebivalci so začeli klicati na pomoč. Malj zvon je bil plat zvona in kmalu je bila alarmirana vsa loška dolina. Prihitieli so gasilci iz Pudoba, Starega trga, Loža, Viševca, z Nove vasi, z Grahovega, Cirknice, Rakake, Dolenjega Jezera, Planine in celo iz Prezida ter Babnega polja. Naposled je bila pozvana pomoč tudi iz Ljubljane ter so prostovoljni gasilci z največjo naglico prišli na pogorišče z veliko motorno brizgalno.

Požar je bil grozovit,

ker je manjkalo v vasi vode zaradi velike suše. V par vodnjakih so vodo mahoma izčrpali in gasilci so bili primorani, da so napeljali dolge cevi tja do Rozinove žage, ki je oddaljena približno 15 minut in na drugi strani tja do Obrha, ki je prav tako oddaljen četr štiri ure. Gašenje je bilo res naporno.

Posestniki so si

rešili le golo življenje

dočim jim je ogenj pokončal vse imetje. Posrečilo se jim je iz levega izgnati še pravočasno vso živino, dočim je ostalo na pogorišču šest pitnih praševcev.

Orožniki iz Loža so takoj prihitieli na pogorišče in deloma pomagali reševati kar se je rešiti dalo. Pričeli pa so tudi s prvimi poizvedbami, kako je požar nastal.

Prvi spor zaradi Hoovrovega moratorija

Grčija je, sklicujoč se na Hoovrov moratorij, ustavila plačevanje odškodnine bolgarskim beguncem — Spor pride pred londonsko konferenco

Sofija, 1. julija. V tukajšnjih krogih je zavladalo veliko razburjenje, ko se je izvedelo, da namerava Grčija ustaviti plačila po svoječasno sklenjeni pogodbi, v kateri se je obvezala plačati odškodnino z grškega ozemlja pregnanim bolgarskim beguncem.

Atena, 1. julija. AA. Grški minister za zunanje zadeve Mihalakopulos je imel danes sestanek z bolgarskim poslanikom Ivanom Sevim. V toku sestanka je Mihalakopulos

Splošno prevladuje mnenje, da je

požar zanetil zlobna roka.

Bil je tudi nekdo osumljen, toda dokazal je svoj alibi.

Kakor izjavlja županstvo, znaša škoda nad 25 milijona dinarjev, ki je pa krta z malenkostno zavarovalnico. Požar je 27 posestnikom

uničil 68 objektov,

med temi 17 lepih hiš. Bila je velika nevarnost, da bi požar posegel tudi po treh, sicer precej oddaljenih žagah. Ker so bile nekatere hiše še s slamo krite, je ogenj daleč naokrog raznašal gorečo slamo. Nosi jo je celo v 20 minut oddaljeni Stari trg, ki je danes ves pokrit s črnimi ogorki. V nevarnosti so bile parna žaga lesnega veletrogovca Karla Kovača na Grevki, parna žaga trdnice Franjo Žagar pri Podcerkvi in turbinska žaga Rozinova, ki je sedaj last župana Lukvika Keržiča.

Gašenje je trajalo do ranih ur. V funkciji je bilo 6 motornih brizgalen in 13 navadnih. Ker se je dopoldne pojavil zopet lokalni požar, je bila z Blok pozvana motorna brizgalna na pomoč.

Imena pogorelecev.

Naslednjim posestnikom so pogorele hiše in gospodarska poslopja: Jerneju Trudnu 37, Antonu Trudnu 33, Viktorju Mulcu 32, Francu Trudnu 10, Janezu Škrbcu, sinu bivšega župana, št. 30, Matevžu Bavcu 11, Marjeti Gorše 12, Ivanu Urbihu 13, Mihi Janežiču 14, županu Ludoviku Keržiču stara hiša s hlevom, skednjem in svinjaki, do čim je ostala nova njegova hiša nepoškodovana. Vse je pogorelo dalje še Josipu Serpanu 26, Francetu Levcu 28, Jakobu Komidarju 29. Hiša je pogorela Karolin Trape in Antonu Serpanu. Vsa gospodarska poslopja so zgorela Jeri Okoliš 15, Janezu Žnidaršiču 16, Janezu Mulcu 8, Francetu Mulcu 6, Janezu Intiharju 5 in Josipu Pelanu 6. Korenovim dedičem je pogorela do tal hiša.

Gozdni požar pri Sv. Petru

Vesti, da gori pri Rakeku tudi gozd, so se izkazale za neresnične. Pač pa je v plamenih borovnični nasad pri Sv. Petru.

Požar v Stranju

Rakek, 20. julija. Skoro istočasno, ko je zadel požarna katastrofa Nadlesk, se je pojavil rdeči petelin tudi v vasi Stranje pri Postojni. Zgorelo je, kolikor se je moglo dosedaj izvedeti, 30 objektov.

Če je šofer pijan

Beograd, 19. julija. p. Davi se je pripetila v Beogradu huda avtomobilska nesreča. Krivdo za to nosi kijan šofer in pijana družba, ki se je z njim vozila. Šofer Aleksander Georgijević je vozil z avtomobilom svojega šefa g. Klasindolca, višjega uradnika ministrstva zunanjih poslov. Družba je vso noč popivala ter se je jutraj odpeljala na Avalo. Pred nekim opasnim ovinkom je avto prevrnil in skotalil v prepad. Delavec Dragoljub Sulić se je ubil, hudo je poškodovan Bogdan Zilić in še neki mladenič, čigar identite še niso ugotovili. Šofer sam je le lažje poškodovan.

Aretirani italijanski špijoni

Dunaj, 18. julija. M. Socialistični »Abend« poroča, da se ne daleč Salzburga aretirali orožniki tri italijanske vojnike, ki so v neki dolini snemali teren zaradi izdelovanja specialnih kart. Med aretiranci je tudi neki višji oficir italijanske generalnega štaba. Aretiranci trdijo, da so izvrševali snemanje zaradi geološkega proučevanja.

Čevljarji za svoje pravice

Beograd, 19. julija. p. Na vrtu beogradske restavracije Klerić se je vršilo danes veliko zborovanje kožne in čevljarke industrije in obrti. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva zaščita domače industrije čevljev in usnja, ki se uvaža v veliki meri iz inozemstva.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2272.85—2279.71, Bruselj 765.96 — 768.32, Curih 1096.95 — 1125.—, Dunaj 793.08 — 795.48, London 273.69 — 274.51, Newyork 36.32.79 — 36.49.79, Pariz 221.36 — 222.62, Trst 294.52, — 295.42.

INOZEMSKJE BORZE.

Beograd 9.0950, Pariz 20.19, London 24.93, Newyork 514.40, Bruselj 71.65, Milan 26.87, Madrid 48.—, Amsterdam 207.20, Dunaj 72.30, Sofija 3.7250, Praga 15.2350, Varšava 57.05.

Počastitev spomina ruskih mučenikov

Parastos pri ruski cerkvi pod Vrščem — Košček ruske zemlje pod našimi gorskimi velikani

Ljubljana, 20. junija.

Letošnja spominska svečanost pri ruski cerkvi pod Vrščem je bila tem pomembnejša, ker se je vršila prvič na ruskih tleh, kajti zemljišče okrog tega edinstvenega spomenika nepopisnega trpljenja ruskih vojni ujetnikov je zdaj last Ruske Maticе v Ljubljani. Kakor vsako leto, je prišlo tudi letos na edini grob neznanega ruskega vojaka na svetu mnogo v Sloveniji bivajočih ruskih emigrantov, pa tudi Slovenci so se v lepem številu oddaljili spominu ruskih mučenikov. Udeleženci te ganljive spominske svečanosti, ki obudi vsako leto vsaj v skromnem obsegu spomin na nesrečne ruske vojne ujetnike, žrtve avstrijske soldateske, so se pripeljali z jutranjim vlakom v Kranjsko goro, od koder so odšli peš pod Vrščem. Vreme je bilo naravnost idealno in niti vročine ni bilo prehude, saj je v Kranjski gori, posebno pa še pod našimi gorskimi velikani razen v opoldanskih urah, celo hladno tako, da hodijo letoviščarji zjutraj in zvečer v svrtnikih.

Proti 11. so se začeli zbirati okrog ruske cerkve udeleženci spominske svečanosti, med katerimi smo opazili predsednika Ruske Maticе vseučiliškega profesorja Spektorskega, predstavnika Ruske Maticе iz Novega Sada, predsednika ljubljanske podružnice Udruženja ruskih oficirjev generala Zoltenka, starost ruskega Sokola v Ljubljani dr. Ivanovskega, znano prijateljico Rusov go. Terezino Jenkovo, poštirovalnega prijatelja Rusov kranjskogorskega notarja dr. Grašiča, našega zaslužnega planinskega pisatelja dr. I. C. Oblaka, urednika »Jutra« B. Borka itd. Svečani parastos in molitev na grobu ruskega neznanega vojaka je opravil pravoslavni prota Georgije Budimir, ki je imel po cerkvenem pravilu kratek nagovor, v katerem se je spomnil ruskih mučenikov in izrazil upanje, da se bodo po vsem svetu raztreseni ruski emigranti kmalu lahko vrnili v svojo veliko in mogočno matuško Rusijo.

Parastosu so odšli udeleženci spominske svečanosti s proto na čelu na grob neznanega ruskega vojaka, kjer je opravil prota molitev, potem je pa izpregovoril prvi predstavnik Ruske Maticе prof. Spektorski, ki se je najprej iskreno zahvalil vsem onim čimteljem, ki so pripomogli, da stoji ruska kapelica sedaj na ruski zemlji in da je vsaj za prvo silo toliko obnovljena in ohranjena, da se ji z občasno ne pozna. Zahvalil se je še posebno kranjskogorski občini in neumornemu notarju g. dr. Grašiču, ki si je pridobil za ta spomenik tle, toda grozne ruske tragedije, največ zaslug. Zahvalil se je tudi vsem Slovincem, ki hodijo vsako leto k ruski cerkvi počastiti spomin onih neznanih ruskih trpinov, ki so gradili cesto na Vrščem, pa so podlegli strašnem trpljenju, lakoti, zimi in plazovom. Govornik se je obrnil končno še na rusko mladino in jo opozoril na skromno rusko cerkvico, češ da so jo gradili sestradani in prezeblj trpini v najtežjih trenutkih svojega življenja in da so baš s tem dokazali, da človek nikoli ne sme obupati.

Za njim je izpregovorila go. Terezina Jenko, ki je naglašala, da je ruska cerkva pač delo velike ljubezni in da ljubezen ne pozna nobenih ovir. Dr. I. C. Oblak je sporočil Rusom pozdrave češkega pisatelja dr. Vybiralca, s katerim je bil v planinah in ki ni mogel pravočasno priti na spominsko svečanost. Prišel je pa v koč na Gozdu pozneje. V svojem govoru je dr. Oblak naglašal težko usodo slovenskih narodov, ki si morajo vsak tuji najmanjši uspeh priboriti s krvjo in ki jih spremlja težka borba skozi vse življenje. Govornik je stal z dr. Vybiralom pri skromnem spomeniku ustreljenim ruskim vojakom blizu koč pri Sedmerih jezicah in ob pogledu na ta spomenik se je razblinilo v nič vse veličastvo naših gor. Ruskim emigrantom je želel, da bi jih usoda čimprej privedla v osvobodeno domovino.

Predstavnik Ruske Maticе iz Novega Sada je položil na grob neznanega ruskega vojaka lep venec in izjavil, da prisostvuje v duhu tej lepi spominski svečanosti tudi vsi v Novem Sadu bivajoči ruski emigranti. S primernim nagovorom sta položila krasne šopke na grob še predsednik ljubljanske podružnice udruženja ruskih oficirjev general Zoltenko in starosta ruskega Sokola v Ljubljani dr. Ivanovski. Kranjskogorski notar dr. I. Grašič je izrazil svoje zadovoljstvo in veselje, da se morejo Rusi pokloniti manom svojih nesrečnih rojakov na lastnih tleh. Izrazil je upanje, da bo zemljišče okrog ruske cerkvice, ki je zdaj košček prave svetle ruske zemlje, v doglednem času ograjeno in urejeno tako, da

postane trajen spomenik trpljenja in ogromnih žrtv, ki jih je doprinesla med vojno Rusija. Občina Kranjska gora je dala na razpolago potreben les, da se napravi okrog ruskega zemljišča ograja. Morda se najde mecen, ki bo dal na razpolago še potreben material, da bo ograja čim prej narejena. Na javnosti je pa, da se zgradi na ruskem zemljišču pod Vrščem počitniški dom za bolne ruske emigrante, posebno pa za boleho rusko dečo.

Končno se je prof. Spektorski ponovno zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da so dobili ruski mučeniki vsaj skromen spomenik. S tem je bila ta lepa spominska svečanost zaključena in udeleženci so se vračali v manjših skupinah po kratkem odmoru v koč na Gozdu v Kranjsko goro, od koder so se odpeljali z večernim turističkim vlakom.

Surov napad na Ruse

Tik pred odhodom večernega turističskega vlaka je prišlo na postaji v Kranjski gori do mučnega incidenta ki je po pravici razburil vse potnike. Na kolodvoru se je bilo zbralo mnogo občinstva in med potniki je bila tudi skupina turistov ali nedeljških izletnikov menda iz Zagreba. Trije ali štirje so imeli na glavah črne prepletene in obrobljene rdeče čepce, drugi so pa bili v navadnih turističnih oblekah. Živahno so se pogovarjali o turah v tem predelu Slovenije, gestikulirali so in kričali, da so ljudje takoj vedeli, da niso domačini in da so morda pogledali malo pregloboko v kozareček. Videti jim pa ni bilo, da bi bili vinjeni. Privozil je vlak in en vagon je bil kakor vsako leto rezerviran za Ruse, ki so se udeležili spominske svečanosti pod Vrščem. Vagon je bil na obeh koncih zaklenjen. Supina turistov z juga je pa navahala kot nalašč na ta vagon in ko ji je pri stopnicah stojič Rus povedal, da je vagon rezerviran za Ruse, so začeli vročevrtni južni turisti na vsa junaška grla kričati, da pri nas ni Rusije, da je samo Jugoslavija, da Rusov sploh nečesto poznati itd.

Med tem se je približal čas odhoda vlaka, Rusi so hoteli v njem rezervirani vagon, toda razgrajati jih niso pustili. Nekaj dam je bilo že na stopnicah, pa so jih potegnili doli in nadaljevali svoje pobalske izpade proti Rusom. Končno se je našel med njimi eden, ki je dvignil palico in hotel udariti nekega mladega Rusa po glavi. K sreči pa ni zadel njegove glave, temveč ga je opazil po boku in mu odtrgal skoraj polovico suknjice. Da ni dal vlakovodja signala za odhod, bi se bil razvil pravcati poboj in divjaški razgrajati bi bili mirne Ruse pretepli. Čudno je, da ni bilo blizu nobenega orožnika, ki bi bil pobalske pretepače poučil, da se jih prav nič ne tiče, če železiška uprava komurkoli rezervira vagon. Rusi so obvestili o surovem napadu komisarja na Jesenicah, ki pa ni znal ukreniti nič drugega, kakor da je poslal v vagon orožnika in ta se je med vožnjo do Radovičice natančno informiral o incidentu.

Zahtevamo in pričakujemo, da bo to nečuvstvo pobalskega, ki so ga zakrivila baže neki vajenci ali delavci iz Zagreba, strogo preiskano in eksperimentalno kaznovano.

Poklon.

— Gospodična, vi ste kakor metuljček.
— Bežite no, kdo je pa vas naučil delati take poklone?
— Toliko barv imate na sebi, pa se dajo vse izbrisati.

Svidenje.

— Po 10 letih si torej zopet srečal svojo študentsko ljubezno? Ali je še ohranila deklško postavo?
— Ohranila? Mnogo več, pomnožila jo je.

Lepa družabna prireditev primorske mladine

Prva veselica prosvetnega in dobrodelnega društva »Zora«

Ljubljana, 20. junija.

Na prostornem vrtu restavracije Reimlinghaus v Šiški je včeraj priredilo prosvetno in dobrodelno društvo »Zora« sodelovanjem prosvetnega društva »Tabor« svojo prvo veselico, ki je dokazala, kako velike simpatije vživata društvi, ki sta bili ustanovljeni šele pred nekaj meseci, med primorskimi rojaki, pa tudi med domačini.

Pod zelenimi kupolami kostanjev so trepetali in se vili dolgi pisani trakovi, kakor bi švigale modre, bele in rdeče strele nad glavami tisočglave množice veselih udeležencev. Ni bilo dostojanstvenikov in velike gospode, pač pa skoraj sama mladina in pa vse, kar je pri nas primorskega od idrijskih knapov do kraških kmetov in tržaških temperamentalnih delavcev. Ban g. dr. Drago Marušič, župan g. dr. Dinko Puc in upravniki policije g. Keršovan so opustili svojo odsotnost in so poslali pozdrave, v imenu društva »Sočec« je pa prišel podpredsednik g. Sancier s svojo družino. Med udeleženci smo opazili tudi simpatično belo glavo nadzornika Josipa Štrekija in vse polno mož in žena s one strani meje. Prav dobro so se zabavali starejši, saj so se mame kosale s svojimi hčerami pri plesu, sploh bilo je tako domače, kakor je bilo v tistih nepozabljenih časih pri narodnih slavnostih tam v Trstu.

Že ob 17. je bil prostor natlačen in ob 20. je jelo primanjkovati že vsega po paviljonih, kjer so stregle izbrane primorske lepote in najkrepkejši kraški fantje. Temperamentno množico je zabavala godba »Slogec«, ki je otvorila veselico s koncertom izbranih domačih kompozicij, nato je pa aplavz pozdravil izvrstno deklamacijo Srečko Kosovelovega »Oreh«. Pevovodja g. Venturini je zapel s svojim izvrstno izšolanim mešanim zborom »Tabor«, ki je v njem združil nad 70 mladostno svežih dekljskih in fantovskih grl, dolgo vrsto domačih pesmi, da so bili tudi strogi kritiki

prav zadovoljni s hvajanjem. Pravi tatam je pa pevovodja doživel, ko je zbor odpel njegovo harmonizirano narodno pesmi in ristiške obkolice. Drugi del koncerta je otvoril govor predsednika g. Lada Bošiča, ki je s vanešenimi besedami nastikal namen organizacije, »šmo mladina«, je rekel, »seme izkvravelega naroda, ona mladina, ki je za lepšo bodočnost naroda doprinesla najhujše žrtve, jih še vedno doprinese in jih bo doprinesla.« Na kratko je orisal razvoj društva ter izrazil veselje, da se je primorski mladini pridružilo tudi toliko domačinov iz Ljubljane in okolice, kar je beguncem v največjo tolažbo in jim vnaša pogum v veseljšo bodočnost. Po odlično uspelem nastopu pevskega zbora je naslednja ženska odseka in pevka gđ. Mojca Peganova izročila pevovodji g. Venturiniju krasen šopek s trobojnimi trakovi in mu izrešla najprimernejšo zahvalo za njegovo požrtvovalno delo med primorsko mladino.

Po koncertu, deklamacijah in govorih se je razvila najprijetnejša zabava, ki so jo pospeševali srečolov, šaljiva pošta in pa najdelikatnejši produkti primorske kuhinje. Seveda ni bilo tudi brez terana, za pravi štanjski peršut se je pa pri licitaciji razvel najhujši boj. Srečolov z bogatimi dobitki je bil razprodan kakor bi mignil. Tako da se je velikemu moralnemu uspehu gotovo pridružil tudi gneten uspeh, saj mladi društvi potrebujejo vsestransko podporo vseh krogov pri svojem plemenitem delovanju. Ples, ki je ves čas polnil veliko dvorano, je bil prav južnjaško ognjevit, godba je pa s svojo pridnostjo poskrbela, da je prišel vsakdo na svoj račun. Dekleta in fantje, ki so veliko in siljano posrečeno prireditev aranžirali so vse tudi siljano izpeljali. Ves večer namreč pri toliki množici ni prišlo do najmanjše disharmonije. Primorska mladina je s svojim prvim koncertom dosegla uspeh, za katerega jo lahko zavida tudi marsikatero staro in izkušeno društvo.

Razpis in oddaja javnih del

Samostojni predlog obč. svetovalec dr. J. Bohinjca o ugotovitvi novih smernic pri razpisu in oddaji javnih del

Mestna občina ljubljanska je javna korporacija. Njej ne more biti vseeno, kako se razvija narodno gospodarsko življenje v mestu. Posebno v času gospodarske krize je treba dvojno pozornosti, da je občinsko gospodarstvo usmerjeno in vodeno tako, da blagodejno vpliva na celotno gospodarsko in socialno življenje v mestu. V času gospodarskih kriz so javna dela izredno velike socialne važnosti. V tem pogledu mestna občina na hvalavreden način izvrši svoje dolžnosti. Ni pa zadosti, ako občina organizira in izvaja javna dela. Važno je, kako se to izvrši. Treba je, da se izvedba javnih del izvrši na način, ki kar najbolj blagodejno vpliva na sedanjo krizo v gospodarskem in socialnem smislu. Pri javnih delih so zainteresirani obrtniki, podjetniki, delavci, tudi trgovci. Interese teh slojev prebivalstva je treba na široki osnovi upoštevati. Pri oddaji del, ki se javno razpisujejo, naj bi se zato postopalo po sledečih vidikih:

1. razpis in oddaja vseh del mestne občine in njenih podjetij ter tudi Mestne hranilnice naj se vrši centralno, da se na ta način na enem mestu združi pregled o vseh oddanih delih, o izvršiteljih in o investiranih vstopih. Ni treba, da so vse področnosti združene centralno;
2. razpisni rok naj ne bo krajši od 14 dni, pri večjih delih daljši;
3. sklepanje o oddaji naj se ne zavleče preko 10 dni po razpisnem roku. K seji za oddajo del preko četrta milijona dinarjev naj se vedno povabita tudi socialno politični osek in urad po svojem zastopniku;
4. razpisni pripomočki naj se izvršijo na stroške občine;
5. oferentom naj se olajša polaganje

kavci; s tem, da kavcijo položi le oni, ki bo delo dobil ali več onih oferentov, ki predvidevajo za oddajo del pridejo v poštev. Pri tem je paziti, da je kavcija absolutno sigurna;

6. pri oddaji del naj ne bo merodajna najnižja cena, pač pa aritmetična sredina pri izpolnitvi ostalih pogojev. Princip najnižje cene tlačil meze navzdol in je skrajno nesocialen;

7. pri ugotavljanju najugodnejše ponudbe je vzeti v poštev zlasti tudi plačo in meze, katere plačuje oferent in katere je pri svoji ponudbi vzel za osnovo. V pogodbah je zaščititi socialne interese delavstva;

8. v pogodbo je vnesti določbo, da je podjetnik dolžan pri delih v prvi vrsti zaposlovati v Ljubljano pristojne ali v Ljubljani več let živeče delovne moči;

9. voditi je točen seznam vseh dobaviteljev in podjetnikov, ki izvršujejo dela za mestno občino, v to svrhu, da ob bistveno enakih pogojih pride čim širši krog podjetnikov in obrtnikov pri izvrševanju del na račun mestne občine sukcesivno ne potom licitiranja, ki izrablja gospodarsko krizo z nizkimi cenami v ponudbah, je nesocialno in gospodarsko škodljivo. Opažamo, da imajo nekatera podjetja na javna dela že nekaj monopol. Zakaj?

10. gospodarski urad, odnošno gradbeni urad naj izdelata podrobne smernice (pravilnik) za oddajo del, katere naj odobri občinska uprava;

1. pri že oddanih delih je težiti za tem, da se pogodbe v smislu teh smernic izpopolnijo.

Oddajne pogodbe naj vidira tudi socialno politični osek.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 20. junija.

Uspehi policijskih racij sleherni dan, zdaj tu zdaj tam, se že kažejo. Včeraj je bilo aretiranih več Bosancev, znanih kockarjev, ki so lovili svoje žrtve po raznih gostilnah in jih s sloparsko igro pošteno oskubili. Taki tipi so se stalno potikali po Ljubljani in so jim ob vseh mogočih prilikah naslednji lahkomiselni ljudje, zlasti delci, ki so zaradi ves teden, ob sobotah pa je odnesel težko prisluženi denar tak puštolovec. Uspeh racij je zabeležiti tudi v tem, da kronika sploh ne beleži več toliko malih tatvin, v soboto in nedeljo pa so te vrste tatvin vobče odpadle.

Na Gradu je bil aretiran na zahtevo komandanta vojaške golejbe stanice 19letni brezposelni dimnikar Josip B., doma iz Slavnjaka v okolici Ljutomerca. B. se je že več dni mudil na Gradu in sumljivo etikal okrog. Nosi je sicer civilno obleko, na sebi pa je imel vojaško bluzo in imel prikriti celo par zvezd. Fant, ki je že znan policiji kot potepuh in delomirnež, so vtaknili v zapor, kjer ga zaščitujejo.

V Dvopakovi ulici sta bila sinoči prijeta brezposelna delavca 29letni Ivan F., stanujoč baje v Štepanji vasi, ter brezposelni sobornikar Ivan N., stanujoč baje v St. Vidu nad Ljubljano. Oba sta okrog 21. odpirala vrata hiš v imenovani ulici in berčila. Pri tem pa sta se vodila precej drzno in sta

nametavala najbrž krasti. Veekakor pa jima ljubljana ni preveč znana, kajti obirajoč hiše sta zašla tudi v poslopje policijske stražnice na voglu Dunajske in Masarykove ceste, kjer sta tudi iskala podpore. Opazivi pa stražniško uniformo, sta hitro odnesla pete, a je bilo prepozno. V skednju hiše št. 85 na Viču so davi našli mrtvega gospodarja 60letnega banovinskega cestarja Antona Berleca. Berlec je v nedeljo popival po raznih gostilnah na Viču in okolici. Doma ni mogel priti več v hišo, zato je zašel v skedenj, kjer je legel v listje. Alkohol pa je začel ponesti delovati in je Berleca zadušil. Mrtvega so v hlevu našli domači, ki so obvestili viško stražnico. S stražnice so poročali policijski upravi in je odšla okrog polnočnega na Vič policijska komisija, v kateri sta bila policijski zdravnik dr. Avramovič ter nadzornik g. Jože Gruden.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 20. julija, katoličani Elija, pravoslavni 7. julija, Čestlav.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Nesmrtni potepuh.

Kino Ideal: Zaprt.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marjini trg; Kuraž, Gosposvetska cesta 10.

ROBOZEMELJIVNIK

Dr. Mirko Kambič

ne odlična do 24. avgusta. 9530

Žrtev Save in druge nesreče

Ljubljana, 20. julija.

Včeraj je Sava pri Ježici v letošnji kopalni sezoni zahtevala že drugo žrtev. Nad črnimiškim mostom, kjer je voda najgloblje, je v najbolj deroči, je začel v curok 21letni Aleja Kovač, učenec pri elektro. tehniku Ivanu Černetu na Sontpeterskem nasipu 53, in utonil. Klicali je sicer na pomoč, vendar mu ni mogel nikdo pomagati, ker ga je voda takoj potegnila na dno, sicer je pa vsaka pomoč na tem mestu skoraj izključena, ker je reka preveč močna. Truplo so potegnili iz vode nasproti Stirnovega kopalnišča ter poskušali utopljena obuditi k življenju, vendar brez uspeha. Ponorečenega Kovača so odpeljali v mrtvašnico v Ormuč.

Pokojni je bil rojen na Brezovici in bi bil čez dva ali tri mesece postal že pomočnik. Bil je slaboten fant, da pri letošnjem vojaškem naboru ni bil sposoben za vojsko. Lani se Lojze ni kopal vse leto, ker ni znal plavati in najbrže se tudi še letos ni naučil dosti, pa je zašel v premočno vodo, ki ga je potegnila v globino. Na tem mestu je utonil pred dvema letoma tudi akademik Turk, ki ga je vrtnice potegnil seboj. Ker je voda na tem mestu tako nevarna, bi bilo pač potrebno, da bi bila pri kraju kakšna reševalna naprava, čoln ali vsaj drog, ker se le prevečkrat predzniki kopalcij igrajo s svojim življenjem. Pa tudi bolnica je imela v soboto in včeraj dosti opravila z ranjenci. V soboto popoldne se je sprehajala pred svojim stanovanjem na Gallusovem nabrežju št. 7 žena državnega uradnika ga. Franja Hribar. Naslonila se je na ograjo, ki se je odlomila, ker je bila trbha, in Hribarja je padla čez nasip ter pri tem dobila precejšnje notranje poškodbe in si zlomila desno nogo, ranjena je pa tudi na glavi.

Brenčič Janez, 26letni delavec iz Broda pri Dolajem Logatcu, je peljal 4. t. m. z vozom domov. Bil je temna noč in Janez po kmečki navadi seveda ni imel luči na vozu. Nasproti mu je pridrljal tudi nezavestjen avto ter se zaletel v voz, da je Janeza vrglo na tla, kjer je obležal z zlomljeno desno nogo.

Včeraj je na Primorskem pri Kranju tekla 4 letni Jožek Košnik čez cesto in se zaletel v avtomobil Il-1368. Avtomobil je otroka zadel tako močno, da je obležal z zlomljeno nogo.

Včeraj so popivali delavci v gostilni pri Rožkarju v Tovarniški ulici v Mostah. Pri vinu so se spili ter šli iz gostilne na cesto, kjer so se jih preteptali. Med preteptom je pa nekdo snil 30letnega delavca Alojzija Frasa v prsa, da je težko poškodovan.

V soboto po polnoči je šel 21letni delavec Peter Kaluka iz Zagorice proti domu. Na cesti je pa srečal Franceta Povirka, ki je imel z njim star fantovski račun. Pri obračunavanju je Povirk kresnil Petra s kolom po glavi, da je Kaluka prav nevarno poškodovan.

Davi se je peljala Marija Novak, delavka pri tvrdki Medič et Zankl z Ježice v službo. Pri Kolinskih tovarni ji je pripeljal nasproti voz, pred Marijo je pa vozila neka mladenčica svoj voziček. Ko se je Novakova ognila mladenčici, je prišla pod voz in dobila male poškodbe, ki so jih ji v bolnici obvezali, potem je pa lahko zopet šla domov, ostali ranjeni pa leže v bolnici.

Smrt cestarja na Viču

Davi so našli v njegovem stanovanju na Viču mrtvega 56letnega cestarja Antona Berleca. Po izjavi zdravništvu, ki je bil poklican, je moža zadel kap. Berlec je bil že pred dvema letoma skoro ohromel, ko ga je zadel kap, vendar pa si je zopet opomogel. Včeraj pa je malo preveč pogledal v kozarec, kar je imelo zanj usodne posledice. Po komisijalnem ogledu so truplo prepeljali v mrtvašnico.

Zakasnelo pismo

Primeri, da se pošta z dostavo pisma zakasni, niso redki. Gotovo se pa ne pripeti pogosto, da bi romalo pismo celih 22 let. Tako veliko zamudo je imelo pismo, ki ga je dostavila pošta v Birminghamu po 22 letih naslovljenčevemu sinu, kajti naslovljenec sam je že pred leti umrl. To pismo je odkrilo zadnje dejanje pretresljive ljubavne tragedije.

Mister Winshull v Birminghamu je ponudil svoje srce in roko mlademu dekletu, ki je pa oboje prijazno odklonila. Čez leto dni je našel Winshull drugo kraljico svojega srca in svojo prvo ljubezno ni več videl. Leta 1923 je mož umrl, dve leti poznej je pa umrla tudi njegova prva ljubezna, ki se ni hotela omožiti. Zdal je pa dobil Winshullov sin pismo z njenim podpisom, glaseče se: Visoko cenim čast, ki mi je bila izkazana z Vašo ponudbo in globoko obžalujem svojo prenegljenost. Iskreno Vas prosim, da mi čim prej sporočite, ali mi morete oprostiti, da sem vašo ponudbo odbila.

Winshullova sin je bil zelo presenečen, ker ni imel pojma, za kaj gre. Ko je pa pismo natančneje pregledal, je ugotovil, da je bilo poslano v marcu 1909. In tako je pošta zakrivila, da je ostalo dekle brez moža. Winshullova sin pa pravi, da je zelo verjetno, da se mora zahvaliti baš pošti za svoje življenje.

Dnevne vesti

— Nov pravilnik za hranilno in čekovno službo pri poštah. Z odlokom prometnega ministra je odobren namesto dosedanjih odredb za izvrševanje poštne čekovne službe iz l. 1923 in pravilnika za izvrševanje poštne-hranilne službe iz l. 1926 nov skupni pravilnik za hranilno in čekovno službo pri poštah. S tem pravilnikom so izpremenjena mnoga dosedanja določila, zlasti še računski. Slovenski prevod tega pravilnika izide te dni. Izda ga svetnik poštne direkcije dr. Janko Tavzes. Novi pravilnik bo potreben vsem poštam, kakor tudi računolomnikom, tistim, ki žele otvoriti čekovni račun in štediti denar pri poštah hranilnici.

— Iščo se dediči. Izseljeniški komisar v Zagrebu poroča, da se iščejo dediči Lazara Karanovića, doma baje iz Valova (Valjeva), ki je umrl v Kanadi in zapustil nekaj denarja. Iščejo se tudi dediči Miška Novakovića, ki je umrl v ameriškem mestu Butte Montana.

— Bojevniki iz svetovne vojne! Kakor smo že objavili, se bo vršilo 15. avgusta naše vsakoletno običajno zborovanje na Brezjah. Tam se bomo zbrali da obožujemo spomine in da razmišljamo o nadaljnjem razvoju organizacije, ki jo bo treba prilagoditi novim pravilom, ki so bila pravkar odobrena. Posebno pazite na to, tovariši, da pošljete iz vsake vaše vasi moške, ki so dobri organizatorji in ki bodo tvorili temelj naši organizaciji v kraljih, kjer je še ni. Spored bomo še pravočasno objavili kakor tudi sporočili o lajšavi glede vožnje. Na svidenje na Brezjah 15. avgusta. — Zveza bojevnikov Ljubljane.

— Prodaja pšenice. Prejeli smo: Kakor je že bilo objavljeno, te sedaj država prevzela skrb da se bodo cene našemu domačemu pridelku pšenice držale in da jih ne bo kvarila brezvestna spekulacija. Najmanjša cena za 1 kvintal pšenice povprečne kakovosti je sedaj določena na 160 Din. Določena cena se nanaša na pšenico, ki je suha in zdrava, dobro rešetana in ki ustreza povprečni dobri kakovosti letošnje žetve. Ako proizvajalec ne proda svoje pšenice potom kmetijskih združenj, temveč trgovcu za skladišče, se smejo odbiti od objavljene cene samo stroški dovoza železniške ali vlačiške postaje in na krajevni stroški, če jih ni proizvajalec sam plačal. Navedena cena se bo v teku leta postopno zvišala, da bodo tako kriti stroški za hranjenje, obresti, primanjkljaj na teži zrnja in slično. Sicer se pa sme pšenica svobodno prodajati, ne samo izvoznikemu društvu in kmetijskim združenjem, ampak tudi vsakemu drugemu kupcu, kot n. pr. trgovcem malinarjem in drugim, toda ne izpod najmanjših cen, ki le določena po odredbi kraljevske vlade.

— Hud udarec za naš tujski promet. Nemška vlada je odredila, da bo moral v bodoče vsak državljan, ki bo hotel potovati v inozemstvo, plačati 100 mark. Lzve, to je samo prekoračenje meje odnosno kratko bivanje v sosedni državi. S to odredbo bo tudi naš tujski promet hudo prizadet, saj je bil odstotek Nemcev na naši rivjeri velik. Z mislijo uvesti posebno takso za letoviščarje, ki hodijo na počitnice v inozemstvo, se je počela nemška vlada že pred dobrim mesecem.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 23 primerov tifuznih bolezni, 85 skratkine, 92 ošpic, 58 davice, 17 šena, 10 dušilnega kašlja, 5 nalezljivega vnetja možganov, 5 krčevite odreenelosti, 3 otroške miške vročnice in 2 griže.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Sošanju je prepovedalo Valentinu Verduv iz Topolšice zahajanje v krčme za dobo enega leta, okrajno sodišče v Gornji Radgoni pa vinčarju Lovru Lenartiču z Rožičkega vrha za dobo od 28. maja 1931 do 27. novembra 1932.

— Dražba lova. V četrtek 6. avgusta ob 10. se bo oddajal na okrajnem glavarstvu v Kamniku na javni dražbi v zakup za dobo 5 let (od 1. aprila 1931 do 31. marca 1936) lov občin Dragometi. Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami na okrajnem glavarstvu v Kamniku.

— Poljski učenjak v Zagrebu. V Zagreb je prišel lektor poljskega jezika na Komenskoga univerzi v Bratislavi dr. Vladislav Bobek, avtor mnogih razprav s področja primerjalne slovenske književnosti. V Zagrebu bo proučeval zgodovino hrvatske kajkavske književnosti iz 17. stoletja.

— Nazadovanje tujskega prometa. V Splitu in v okolici je v primeri z lanskim in predlanskim letom še vedno mnogo manj gostov. V Dolnjih Kaštelih imajo 1400 letoviščanj.

— Oddaja krovskih del na skladišču št. XIV. na Ljubljanskem polju se bo vršila potom oферtalne licitacije 10. avgusta pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.

— Sokolsko društvo Kočevje naznanja vsemu članstvu, da je izredni občni zbor, določen za 23. t. m. pri Beljani, odgođen.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Kristina Bayer, rojena Vidic, vdova Dečman. Dosegla je visoko starost 94 let. Pogreb bo jutri ob 16.30 z Ambroževega trga 10. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Sarajevu in Splitu, drugod pa oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 34,7, v Splitu 34,6, v Beogradu 33,1, v Skoplju 32,8, v Zagrebu 32,6, v Ljubljani 30,4, v Mariboru 26,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,1 mm, temperatura je znašala 17,2.

— Zastrupil se je. Kmetica Marija Sočev v vasi Goli blizu Koprivnice je prala v petek perilo, pri koritu je pa imela steklenico luža. Njen 3 letni sinček štetan se je neslišno približal steklenici in začel piti. Napil se je luža tako temeljito, da je kmalu umrl.

— Ubit cigan. V vasi Oprisavel je bil ubit v petek na zagoneten način cigan Andrija Paškulevič, oče šestih otrok. Zvečer si je bil postavil šotor na zemljišču kmeta Pere Madjarovića, ki je pa energično zahteval, da se mora cigan umakniti. Cigan je pa kljub temu ostal na njegovem svetu, toda jutraj so ga našli mrtvega, ob njem pa več kosov opeke.

— Zelo slaba letina. Iz Ogulina poročajo, da sta obrodila pšenica in ječmen letos srednje, vse drugo pa zelo slabo. Zelo ljudje sploh niso posadili ali pa jim je suša uničila.

— Umobolni se je obesil. V gozdu blizu Stenjevca so našli obočenega Milana Uzelca, ki je bil zadnje čase v umobolnici, kamor so ga spravili že večkrat, ker je bil nekoliko slaboumen.

— Žrtve Drave. Včeraj je utonil v Osljeku v neposredni bližini kopališča kleparski pomočnik Peter Pencinger. Čudno je, da je utonil, čeprav je bil znan kot dober plavalec.

— Težka nesreča na motociklistični dirki. Včeraj popoldne se je vršila na cesti pri Splitu dirka Jugoslovenskega primorskega motociklističnega kluba, ki se je udeležil tudi splitski trgovec Vlahović. Trgovec je dirkal, kar naenkrat mu je pa krmilo odpovedalo in motocikel je začel dirjati z ene strani ceste na drugo. Končno se je motociklist zaletel v 11 letnega Ivana Rožiča Tomina, ki je dobil težke poškodbe tako, da je malo upanja, da bi ostal pri življenju. Vlahović si je pa prebil lobanjo in je kmalu po prevozu v bolnico umrl.

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobileno perilo v nallejšo izvršitev.

Pri zapelki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzamite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefovica grenčice«. Po izkušnjah nabranih na klinikah za notranje bolezni je »Franz Josefovica grenčica« izvanredno dobrodelno odvajalno sredstvo. »Franz Josefovica« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Iz Ljubljane

— Iz razširjenega ljubljanskega bolnice. Pod gornjim naslovom je bil objavljen povsem neutemeljen članek glede naprave načrtov ter vodstva gradb po nekakem inozemskem strokovnjaku. Istočasno daje članek navodila domačim strokovnjakom, da gredo v šolo k strokovnjakom - specialistom, da se za bodoče kaj nauče. Ni nam znano, na kaj opira pisec naslovnega članka svoje nasvete, vemo pa, da se jugoslovenski strokovnjaki na mednarodnih natečajih uspešno udeležujejo in si pribore celo prve nagrade — le doma se jih ne upošteva. Imamo tudi primere, ki si pustijo ugledne tvrdke izvrševati načrte po raznih inozemskih specialistih in se ta dela v primerjavi z deli domačih arhitektov razblinijo v navadno obrtnoško reševanje zadanih jim nalog. Vsekakor šteje kraljevina Jugoslavije danes nad 500 arhitektov, od katerih se jih najmanj ena petina bavi s projektiranjem in mišljmo, da ni neobhodno potrebno, da se na povsem neutemeljen način negira njih delo. — Klub arhitektov v Ljubljani.

— Iz še enkrat čudna tujca. Pod naslovom »Čudna tujca« ste objavili v Vašem listu z dne 18. julija t. l., da sta se dva Ljubljančana v okolici mesta izdajala za potujoča Nemca. Morda sta pa ista, ki sta se tudi pri meni pred nekaj dnevi zgledala in se predstavila kot Nemca - reprezentanta — inšpektorja neke večje dunajske firme. Pri mojem sosedu, ki pa ne obvlada nemščine, sta se pa izdajala za Slovence. Sta oba zelo elegantna, eden visok in vitel, drugi majhen in čokast, prava Pat in Patachon. Oba sta zelo zgovorna, toda pozna se jima, da govorita nekako čudno nemščino, posebno malemu se rad zaplete jezik. Meni sta napravila »zelo ugodne oferte« — »specialne tarife«, kakršne tukajšnji zastopniki iste firme baje nimajo. Sklicujeta se na tega ali onega tukajšnjega zastopnika, toda »viri« zvezi sind direkt von der Zentrale Wien in lahko nudita največje ugodnosti. Obljubila sta mi kot obrtniku, da bom, če sklenem z njima kupčijo, dobil mnogo dela pri palači, katero bo dotična družba v najkrajšem času pričela graditi v Ljubljani. Mojemu sosedu sta obljubila isto. Sklicevala sta se na razne firme: večje mizarje, instalaterje, slikarje itd., ki da so že sklenili z njima večje kupčije. — Obrtnik, ki jim pa ni nasel.

— Iz Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča na prošnjo glavne carinarnice vse interese, da se bodo dne 27. t. m. ob 8.30 v carinskih skladiščih A, B, C in D ugodno prodajali razni predmeti, kakor srebrni servise, manufakturno blago, lesni izdelki, galanterijsko blago, železne peči itd.

V šoli.

Jnezek: Imenuj mi kak element.
— Konjak, gospod učitelj.
— Konjak?
— Seveda. Kadar ga papa pije, pravi, da je v svojem elementu.

Večna slava Sokolu — mučeniku

Ganljiva spominska svečanost ob odkritju spomenika Tonetu Maleju

Ljubljana, 20. julija.

Ob obletnici tragične smrti svojega junaka brata Toneta Maleja so se zbrali včeraj v Bohinjki Bistrici številni Sokoli, da se poklonijo njegovemu spomenu ter mu odkrijejo spomenik. Tiho so se zbrali in tiha je bila svečanost, a baš v tem, s tugo prepletenim razpoloženju je bila vsa globina in veličastvo svečanosti.

Ker je imel jutranji vlak, ki pripe v Bistrico ob 11, deset minut zamude, so se Sokoli in drugi udeleženci žalne svečanosti zbrali pred Sokolskim domom v Boh. Bistrici že ob pol 12.

Sprevod

Kmalu potem se je razvil sprevod, ki je krenil izpred Doma na pokopališče. Na čelu sprevovala je koračala godba Sokola I. Ljubljana ter igrala žalno koračnico, za njo so nosili vence in 5 sokolskih praporov ter enega gasilskega, za njimi je korakalo starištevno sokol. društvo ter zastopniki oblasti in društev, za temi pa Sokoli v kroju, članstvo in članice. Sprevod so zaključevali Sokoli v civilnih oblekah in ostalo občinstvo.

Na pokopališču

Na pokopališču, ki je bilo že prej polno ljudi, so prapori obkrožili v črno zaviti spomenik, v ospredje so stopili zastopniki, starištevno Sokola in Sokoli v kroju ter mati pok. Maleja z njegovima bratoma Janezom in Jožetom in s sestro. Mati je že postarana preprosta žena, dobrodušnega obraza z bolešno udanim izrazom, oblečena je bila v črno in s črno ruto na glavi. Janez in Jože sta še procej mlada, okrog 25 let, njuna sestra je pa navidez nekoliko mlajša; vsi so med svečanostjo tiho jokali, čeprav so hoteli zadržati solze. Sokolska godba je najprej zaigrala koral.

Odkritja spomenika se je udeležilo mnogo ljudi, vsi niso mogli niti na pokopališče, saj jih je mnogo ostalo zunaj pokopališkega zidu. Med oficijelnimi predstavniki smo opazili zastopnika dravske divizije polkovnika Novakovića, zastopnika banške uprave sreskega načelnika dr. Vidmarja, Ljubljansko sokolsko župo so zastopali podstarosta M. Krapeš, župni tajnik Stane Flegar in blaginjak Slana, JSS je zastopal načelnik Bajželj, beograjsko matično sokolsko društvo starosta Prica, admiral v p., korporativno je pa bil zastopan Sokol Ljubljana I. s starostjo ing. Bevcem in načelnikom Stanetom Vidmarjem na čelu. Poleg tega so bili prisotni še staroste bratskih društev iz Ljubljane in drugih krajev in kranjsko sok. župo je zastopal njen starosta dr. Obersnel.

Govor načelnika Vidmarja

Prvi je spregovoril načelnik Stane Vidmar, ki je dejal med drugim: Bratje in sestre! Pred letom dni je našo srečno sokolsko družino na Taboru zadela nenakrat strašna vest, da se je smrtno po nesreči naš brat Tone Malej. Nismo mogli verjeti strašnim poročilom, do zadnjega smo upali, da so pretirana. Zaman! Zvezda se je utrla, naš Tone, naš vzor, je moral prekiniti na poti k vrhuncu svoj zmagovladni let. Redki so, ki pridejo tako daleč, da lahko zastopajo barve svoje domovine in mednarodnih tekmarh in redki združuje v sebi poleg fizične sposobnosti še toliko jelekne volje in vztrajnosti ter plemenitosti, kot smo to občudovali pri bratu Tonetu.

V zadnjih trenutkih svojega mladega življenja ni težil o svojih bolečinah, želel je le do zadnjega, da bi našli zmagali. Za njim je ostala nenadomestljiva vrzel v jugoslov. sokolski reprezentanci. Grenko čustvo to izgubo vsi, najtežje pa je zadela ta nesreča naš Tabor! Izgubili smo zvezdo Tabora, najboljšega brata, tekmovalca, telovadca. Bil je popolnoma navezan na nas, z njim smo se veselili in žalostili.

In ko je odhajal na usodno tekmo, nas je vse presunila temna slutnja. Kdo je mogel, smel misliti, da se bo uresničila! 12. julija lani zvečer smo prejeli prva poročila o nesreči, 15. julija je pa brat Tone že podlegel poškodbam. Se enkrat se je vrnil na naš Tabor, potem smo ga pa sprejeli v to divno bohinjsko dolino.

Smrt nas ni ločila, v naših srcih še in ostane vedno živ. V dvorani, kjer si se povzpeli do tako lepih uspehov in ki smo jo posvetili tvojemu imenu, doraščajo novi borci v tvojemu duhu, zgled si jim in vedno jim je pred očmi tvoja zadnja želja, da bi bili naši prvi.

Malejevi najožji prijatelji iz telovadnice so želeli, da ovekoveči umetnik njegov obraz. Umetniška sila in ljubezen ter spoštovanje do pokojnika so ustvarili ta spomenik, ki ga v imenu taborske družine odkrivam. (Odgromil je spomenik.)

Poglej, Tone, to sokolsko družino pred eboji, pa boš videl, da si danes še prav tako naš kot si bil pred letom. Tvoj topli pogled naj še bolj razsvetli ta sokolska srca, da bomo v bratski slogi združili vse svoje sile v sokolskem delu za lepo bodočnost naroda! Slava tvojemu spomenu! Sokolski pevski zbori so zapeli pretrajljivo »Vigredo«.

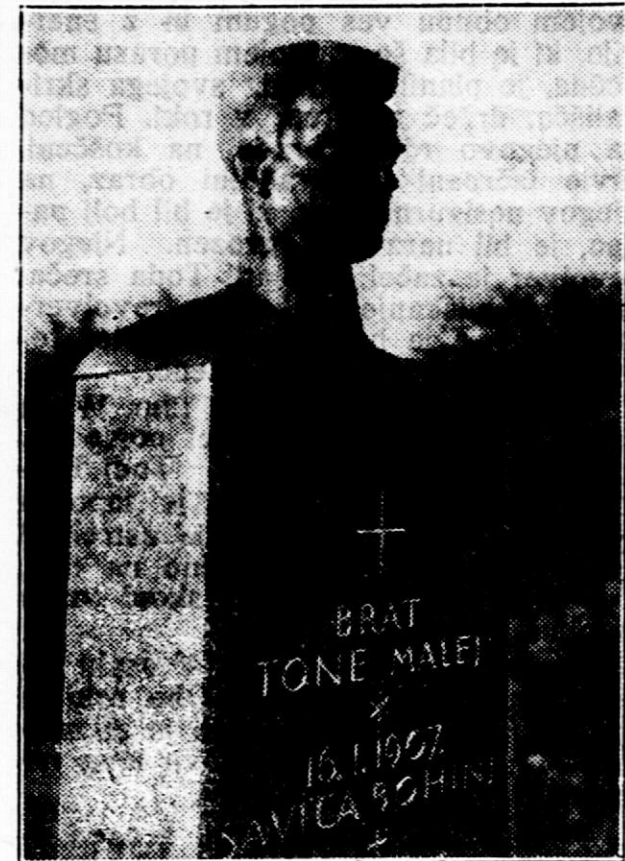
Govor staroste ing. Bevca

Potem je spregovoril starosta ing. Bevc. Bratje in sestre, tujni zbor, današnji dan smo posvetili spomenu br. Toneta Maleja. Ni ga zadržala med nami slava, ki ga je čakala kot zmagovalca v viteških tekmarh.

Njegov duh se je iztrgal krepkemu, a strmu telesu, ki smo ga položili k večnemu počitku tu pod sivim Triglavom, ki je simbolična priča preteklosti našega naroda in varuh sedanjosti ter nam simbolično kaže pot v srečno bodočnost.

Ko smo lani zapeli ta grob, je bila narava v vsej svoji lepoti. Medtem se je tudi ona poslovila od življenja, legla v zimsko mrtvilo, da se je potem zopet prebudila k novemu življenju.

In ali človeško življenje ni podobno življenju narave? Smrt vse izenačuje. In mi Sokoli, ki se približujemo idealu enakosti, se klanjamo njenemu veličanstvu. Ko smo izgubili Toneta, bi nas ta nesreča strla, ako bi se ne zavedali, da bo njegov duh ostal med nami. Pokojnikovo življenje je pustilo vsej svoji okolici neizbrisen pečat, ki ga ne bo nihče izbrisal, kar nam daje pogum ter nas bodri v trpkem razpoloženju.

Malejev nagrobni spomenik

V teh mislih nam ob današnji svečanosti ni več tako težko. Tabor hoče nadomestiti to, kar je izgubil s svetlim spominom na nepozabnega pokojnika.

Ko pade Sokol strtih kril z višine, ga obdajemo kot simbol žalosti. In mati našega Maleja! Kdo je ni občudoval v dnevi njene in naše največje tuge, kdo se ni klanjal pred veličino njene žrtve in udanosti pred neizprosnim naravnim zakonom. »Tako je moralo biti,« je bil njen preprosti in presunljivo resnični izdelek.

Sokol I. Ljubljana se zahvaljuje kraljevski vladi za garancijo, po kateri je materi našega Toneta zasigurana preskrba, zahvaljuje se tudi odboru za postavitev spomenika ter izjavlja, da ga prevzema v svojo last in oskrbo z zagotovilom, da ga bo vedno skrbno varoval, kot mu bo tudi drag odlika tega kipa, ki ga postavi v Malejevi telovadnici, dalje se zahvaljuje vsem, ki so se udeležili svečanosti, zlasti predstavnikom oblasti, zastopnikom bana, sreskemu načelniku dr. Vidmarju, zastopniku dravske divizije polkovniku Novakoviću, županu v B. Bistrici Mavriču, načelniku SKJ Bajželju, zastopnikom Sokola Ljubljana in Kranj in vsem bratskim društvom! Brat Tone Malej! Sokolski Tabor poklanja tvojemu spomenu ta venec. Spomin nate nam ostane neizbrisn! Ostaneš vedno med nami! Slava!

Govori oficijelnih predstavnikov

Sokolska godba je zaigrala žalostinko, nakar so se pričeli vrstiti govori zastopnikov.

Prvi je spregovoril v imenu SKJ načelnik Bajželj, naglašajoč, kako so pred tednom želeli, da bi bil Malej med mednarodnimi tekmovalci. Izražal je pa veselje, da Malejev duh še vedno živi in se manifestira v sokolskih vrstah. V znak hvalečnosti za veličino njegove žrtve, je položil na grob lep venec.

Drugi je govoril sreski načelnik dr. Vidmar, pozivajoč Sokole, da jim naj bo Malej vedno najčistejši vzor, da ne bo njegova velika žrtve zaman.

V imenu vojaške oblasti se je poklonil Malejo polkovnik Novakovič ter zaklical pokojnikom Sokolom in rojakom, naj bodo ponosni nanj, veliki, ponosni in močni kot je Triglav, ki je simbol Malejeve veličine.

Župan bistriške občine Mavrič je izjavil, da so domačini ponosni na svojega draga rojaka ter hvaležni vsem, ki so se tako častno oddolžili njegovemu spomenu. Položil je na pokojnikov grob lep šopek domačih planinskih rož.

Podstarosta Ljubljanske sokolske župe M. Krapeš je položil venec v imenu župe z besedami:

Minulo je leto dni, odkar smo se poslovili od tebe, dragi Tone Kruta usoda ti je pretegnala nit življenja v najtežjem sokol, skem delu v daljni tujini. Ta obitek ti bodi dokaz, kako si nam bil in si še nam vedno ljub in drag!

Starosta kranjske župe dr. Obersnel je obljubil Maleju, da hočejo Sokoli vedno slediti njegovemu svetlemu vzoru ter bodo enako pripravljeno žrtvovati se, ko bo treba.

Izredno toplo je govoril starosta beograjske matične sokolskega društva Prica, klanjajoč se Maleju, ki je bil Sokol od zibelke do groba. Njegov spomin bo

živel, je dejal govornik, ne le od Triglava do Djevdeljije, temveč v vsem sokolskem svetu.

Potem so pevci zapeli »Pomlad«, končno je pa še spregovoril starosta bistriškega sokolskega društva Polar in položil venec na grob, nakar je prečital žalne brzojavke bratskih društev.

Svečanost je zaključila godba z žalostinko, prapori so pozdravili pokojnika, Sokoli so mu pa zaklicali »Slava!«.

Spomenik je napravil kipar Lojze Dolinar. Na visokem podstavku iz rdečkaste marmorja stoji Malejevo bronasto oprsje. »Kot bi bil živ!« pravijo ljudje.

Samo še danes ob 4-
½. in 9¼ zvečer

Nesmrtni potepuh

Gustav Fröhlich
Liane Haid
H. A. Schlettow

Jutri

RICHARD TAUBER

v čarobni opereti

Zemlja solnca

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Še o fotoamaterskem udejstvomjanju

Glede na članek »O fotoamaterskem udejstvomjanju pri nas«, ki ste ga priobčili v vašem cenjenem listu dne 14. t. m., vas v tejdu prostoro, da blagovolište priobčiti sledeče pojasnilo:

Zveza za tujski promet bo izdala skupno s Tujsko-prometnim društvom za Notranji Bohinj majhen ilustriran prospekt. Redakcija tega prospekta je bila poverjena Zvezi, vendar pa si je društvo v Bohinju izgovorilo pravico, da soodloča pri izbiri slik. Nekatere slike, ki jih je določila Zveza, niso konvenirale tujsko-prometnim interesom v Bohinju ter so zato naprosili nekega znanega amaterja v Ljubljani, da izmenja nekaj slik ter jih nadomesti s svojimi.

Med prvotno izbranimi slikami je bilo 6 motivov pisca omenjenega članka. Dogovorjeno je bilo, da se za priobčitev vsake izmed teh slik plača avtorju gotova odškodnina; razume se pa, da redakcija prospekta ne bi bila obvezana zaradi tega priobčiti vseh slik. Pooblaščenec Bohinjec je izločil nekaj slik kot manj primernih ter jih s stvarno kritiko zavrnil in nadomestil z drugimi motivi.

O kakem zabavljanju govoriti bi bilo odveč. Vsekakor pa pisec ni bil materialno oškodovan ter je bilo dogovorjeno, da pridejo izmed priloženih slik samo nekatere v poštev. Ta zadeva je preveč tragično slikana ter bi vsaj v taki obliki ne spadala v javnost.

Zveza za tujski promet v Sloveniji.

Iz Litije

Nesreča pri spravljaju sena. Gojencu državnega vzgajališča na Ponovičah L., se je pripetila te dni neugoda. Spravljali so na voz seno, fant pa je padel z voza tako nesrečno, da je priletel na vile, ki so se mu zabodele v meča tako močno, da mu je pogledala ost na drugi strani ven. Rajenca so odpeljali k zdravniku dr. Ukmariju, ki mu je rano obvezal, potem ga je poslal v bolnico.

Nepošten najditelj. Dolski župnik g. Filer je izgubil zadnjič, ko se je vračal iz Litije domov, listnico. O tem je povedal vaščanom njegov voznik, ki je obvestil tudi svojega znanca Tomca, ter ga naprosil naj poišče, kdo bi bil listnico našel. Tomec je obljubil, ni pa povedal, da ima izgubljeno listnico že v žepu. Te dni pa je prišla zadeva na dan, orožniki so ovadili nepoštenega najditelja sodišču, ki ga bo klicalo na odgovor. Tomec z župnikovim denarjem, — okrog 700 Din, — ni imel sreče.

NOGAVICE Z ŽIGOM

Ključ

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Zane Grey: 75
Skrivnostni jezdec

Roman.

Revolverji so začeli pokati, da je bilo veselo. Rdečkasti plamenčki, oblaki dima, pokanje in hrupavi kriki so napolnili izbo. Wade je bil ustrelen v skoku. Zamolklo so udarjale krogle v steno. Lovci je skočil za leseno pletivo iz smrkovih vej, ki je nadomestovalo banditom posteljo. Wade se ni bil zmočil, ko je v kritičnem trenutku pomislil, da bi ga to trdno in gosto pletivo doželo krilo. Potegnil je svoj drugi revolver in pogledal čez rob svoje trdnjave. Dim se je bil že razkidal skozi vrata in okna. Ozračje je postalo čistejšo. Bellounds je stal bled in prapaden ob steni, z izbuljenimi očmi in ves iz sebe od groze je opazoval prizor pred seboj. Manjši bandit se je zviljal na tleh, kar se je stresel in njegovo trpljenje je bilo končano. Iztegnil je roko in obležal nepremično. Njegova roka je kar sama izpustila ročaj kadečega se revolverja. Folsom je klečal, gugal se je in majal, mahal z revolverjem po zraku in se oziral na vse strani, kakor pijanec, ki ne kaj išče. Na sencu mu je zijala globoka rana. Prizor je bil grozen.

— Fantje, ga že imam! — je zašepetal kakor bi ga nekdo davil. — Ga že imam! Wade. Klanjam, priporočam se! Na onem svetu se zopet srečava!

Njegove ugašajoče oči so se srečale z Belloundsovimi. Stresel se je tako močno, da mu je brizgnila kri iz rane na sencu.

— Ah! Karte kažejo dobro. Bellounds, eva ti za tvoje lažnjive oči!

Revolver je zakrožil po zraku. Folsom je napel vse svoje pojemačje sile, da bi meril naravnost. Sporožil je. Kroglja je posnela Belloundsu nekaj las z glave, ne da bi ga ranila. Znova je pomeril bandit in revolver se mu je tresel v roki. Sporožil je. Počilo pa ni, ker so bili že vsi naboji porabljeni. Folsom je razočaran in besno zagrgal, izpustil revolver, padel z obrazom naprej na tla in se počasi iztegnil.

Rdečbradi bandit je bil skočil za kamniti dimnik, ki je njegovo telo skoraj zakrival. V tem položaju mu je bilo težko streljati, ker je imel desnico znotraj in je moral svoje telo zelo stiskati, če je hotel biti dobro zavarovan pred lovčevimi krogli. Wade je bil v ugodnem položaju. Ležal je na tleh in desnica mu je segala za rob pletiva. Smrekove veje so zakrivalje njegovo glavo, če je pogledal iz svoje trdnjave. V pričakovanju za strel ugodne prilike je nabasal z levico prazen revolver. Bandit je napel svoje mišice, zasukal vrat, pomolil nenadoma glavo in roke izza skrivališča in ustrelil. Njegova kroglja je raztrgala čez lovčev glavo molečke smrekove veje. A lovčev strel, ki je prišel za trenutek prepozno, je opraskal kamniti rob baš tam, kjer se je bil prikazal banditov obraz. Kroglja je odletela in odzvižgala na drugi strani skozi okno. Za las je manjkalo, da ni zadela. Bandit je od groze zamolklo zakričal. Sedel je v pasti. Hotel se je še bolj stisniti v kot, pri tem je pa pomolil levi komolec čez rob dimnika. Wade je brž ustrelil in mu zdrobil komolec.

Tu ni bilo pardona na nobeni strani. To je bil prastari način obračunavanja na zapadu — boj med hudobnim

in poštenim — oba vzgojena v isti strogi šoli. Bandit je začel kriviti svoje telo, dokler ni segala njegova desnica čez levo ramo. Čev svojega revolverja je vtaknil v špranjo med dvema kamnoma in poskusil je napraviti luknjo. Suha ilovica se je zdrobila in razpoka se je razširila. Pomeril je in spravljal cev v isto črto z lovčev roko, ki se je videla nekoliko iznad pletiva. Ustrelil je in zadel. Wade je odskočil, legel, se stisnil k tlem in se potegnil bolj nazaj v svoje zavetišče. Tedaj je pa napravil bandit usodno napako, kajti v tistem hipu bi bil lahko planil iz svojega skrivališča in ubil svojega nasprotnika. Namesto tega je pa ustrelil še drugič in tretjič. In njegove težke krogle so razcefrale in raztrgale veje nevarno blizu lovčevega telesa. Potem je pa nastala za bandita mučna, skoraj brezupna naloga, kajti treba se je bilo držati, obenem pa nabasati revolver. To se mu je posrečilo, toda le z največjo muko.

Bolelo ga je tako, da se ni mogel premagati, da bi ne pomolil kolena malo naprej. Wade je ustrelil in mu zdrobil koleno. Bandit se je sesedel, pri tem je pa nehote pomolil bok naprej in neizprosni Wade je imel zopet imenitno tarčo. Smrti zapisani mož še vedno ni črnil besedice, čeprav je bilo jasno, da obleži v naslednjem hipu mrtev pred lovcom. Končno je zbral v svojem obupu ves pogum in z energijo, ki je bila še v svojem porazu močnejša, je planil bandit iz svojega skrivališča, držeč revolver v roki. Pogled na njegovo rdečo brado, na koščeni, divje izžepani in strahotni obraz, na njegov nesigurni skok, ki je bil bolj padec, je bil naravnost grozen. Njegov revolver je začel streljati. Toda srečal je samo bliskanje lovčevega revolverja. In že se je bandit opotekel ter telednil z glavo naprej ob steno.

Potem je bilo dolgo vse tiho. Wade se je zganil, kakor bi hotel pogledati, kako in kaj je z bojiščem. Tudi Bellounds se je zganil, lovil je sapa in drhtel po vsem telesu. Trije ustreljeni benditi so ležali nepremično na tleh. Zopet se je dim razkidal skozi vrata in okna.

Wade je s težavo vstal. V vsaki roki je držal en revolver. Obe roki je imel okrvavljeni, okrvavljen je bil njegov obraz in krvava njegova leva rama. Bližal se je Belloundsu.

Pogled na lovca je bil grozen — grozen v njegovi neizprosni krutosti, ki se še ni bila plegla. Belloundsu se je moral zdeti poosebljena smrt — krvava smrt, ki ni nikoli slutila, da se mu bo tako kmalu približala.

— Zdrami se iz svojih sanj, podlo sčene! — je zarohnel Wade.

— Za božjo voljo, nikar me ne ustrelite! — je moledeval Bellounds ves iz sebe od groze.

— Zakaj pa ne? Ozrite se! Bogata žetev, fante!... In ta Cap Folsom je moral čakati celih deset let.

Bellounds je moledeval za svoje življenje z vsem uboštvom paničnega smrtnega strahu.

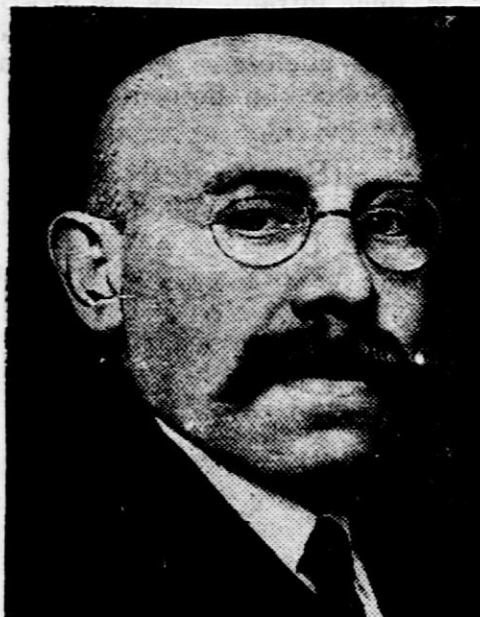
— Kaj se to pravi! — je rohnel Wade. — Kaj niste vedeli, da prihajam z namenom ubiti vas?

— Zakaj pa, Wade? Saj vam nisem storil nič žalega... Pustite me živeti! Prišegam pri bogu, da ne bom nikoli več kradel živine. — Zavoljo očeta — zavoljo Collumbine — ne ustrelite me!

Naloge letošnje polarne ekspedicije

Kaj pravi o poletu nad polarnimi kraji ruski raziskovalec prof. Samojlovič

Zadnja leta je postala že nekakšna tradicija organizirati vsako leto po eno ali več velikih ekspedicij v polarne kraje. Te ekspedicije z ledolomilci ali z aeroplani so mnogo pripomogle znanosti pri proučevanju krajev, kjer kraljujeta večni sneg in led. Znani ruski polarni raziskovalec prof. Samojlovič, ki je vodil poleti 1928 tudi ekspedicijo ledolomilca »Krasina«, poslan na pomoč generalu Nobilu, se udeležil tudi velike kombinirane ekspedicije, ki jo

pošljejo v avgustu v polarne kraje Nemci, Rusi in Američani z zrakoplovom »Grof Zeppelin«, ledolomilec »Malygin« in morda tudi s podmornico kapitana Wilkina »Nautilus«.

Najvažnejša naloga naše ekspedicije je, — je izjavil prof. Samojlovič, — bo raziskati one kraje v arktični oblasti, ki leže med Zemljo Franca Jožefa in Novosibirskimi otoki ter vzhodno od njih. Baš ta del polarnih krajev je najzanimivejši. Čaka nas mnogo hvalčnega dela, saj se niso točno znane niti meje sedanje razporeditve ogromnih ledenih mas, ne na jugu, ne na severu Nove zemlje. Šel opazovalne postaje na Zemlji Franca Jožefa, I. Ivanov, je med drugimi ugotovil, da otok Armitandž ni pravi otok, temveč prav za prav polotok.

Med severno zemljo in novosibirskimi otoki bomo morali temeljito raziskati in proučiti pokrajino, odnosno morje, ker učenjaki že nad 100 let domnevajo, da leži tu nekje Sannikova zemlja, nazvana po raziskovalcu Sanniku, ki jo je prvi odkril. Vprašanje te zemlje je še vedno sporno. Ves čas, ko bo zrakoplov plul nad polarnimi kraji, se bomo pečali z meteorološkimi in aerološkimi opazovanji. Za aerološka opazovanja bomo rabili posebne instrumente, ki jih je izumil udeleženec ekspedicije prof. P. Molčanov. Ti aparati, ki jih bomo spustili iz zrakoplova na poseben balon, poročajo avtentično s pomočjo majhnih radiooddajnih postaj o temperaturi zraka, o zračnem pritisku ter smeri in moči vetra. Vse to beležijo posebni aparati v zrakoplovu. Vode ekspedicije bodo s pomočjo teh aparatov točno poučeni o stanju visokih plasti atmosfere.

Enak aparat bo pritrjen neposredno pod zrakoplovom, da bo beležil tudi vse pojave v zračnih plasteh, nad katerimi bo zrakoplov letel.

Naš polet je treba smatrati za poskusni. Zelo važen rezultat naše ekspedicije bo ugotovitev, če je mogoče letati z zrakoplovi nad polarnimi kraji, kajti izključeno ni, da pridemo v položaj, ko bo aerogeodezično merjenje brezuspešno, ali pa nam primene le neznatne rezultate. Za taka opazovanja je potrebno lepo vreme. Bilo bi pa napako misliti, da bomo imeli vedno lepo vreme, ko priletimo nad kraje, ki nas najbolj zanimajo. Lahko se nam pripeti, da zaidemo v gosto meglo nad suho zemljo, kjer bi lahko z največjim uspehom opravili aerogeodezična opazovanja. V polarnih krajih je gosta megla vsakdanji pojav.

Med poletom z »Grofom Zeppelinom«, — je nadaljeval prof. Samojlovič, — bomo seveda dobro pazili, da čim prej ugotovimo, katero pot je ubral ledolomilec »Malygin«, ki ga bo vodil prof. V. Vize. Čim opazimo pod seboj ledolomilec, izmenjamo med seboj pošto in morda tudi nekatere udeležence obeh ekspedicij. Kako dolgo bo trajal polet zrakoplova, se še ne da točno ugotoviti. Gotovo pa je, da bo rabil za svojo pot 5 do 8 dni, kajti njegova akcijski radij znaša 12.000 km s povprečno hitrostjo 100 km na uro.

Bella gerunt alii...

S polomom c. kr. avstro-ogrške monarhije habsburško vprašanje še ni bilo rešeno. Habsburžani so še vedno trdno prepričani, da pride na madžarski prestol mladi Oton, na drugi strani si pa na vse načine prizadevajo ohraniti ali pa navezati prijateljske stike z vladarskimi rodbinami v Evropi. V Bukarešti se pripravljajo na poroko rumunske princese Ileane z avstrijskim nadvojvodom Antonom Habsburškim. Poroka se bo vršila v krogu rumunske kraljevske rodbine, povabljenih bo nekaj inozemskih gostov, člani vlade, bivši regenti in visoki dostojanstveniki. Nevestini pričr bosta kralj Karol in princ Hohenzollernski, ženinovi pa Leopold Habsburški in grof Quell. Med odličnimi gosti iz inozemstva se omenja grški kralj, velika kneginja Romanova, princ in princesa Hohenzollern, španski infant in infantka ter člani habsburške rodbine.

Zakonca odpotujeta po poroki na grad Bram, last kraljeve matere Marije. Za posredovalca tega zakona označuje rumunskega princa Stirbeyja, ki je princesi Ileani že izza otroških let zelo vdan. Proti Antonu Habsburškemu ni bilo nobenih ugovorov, razen da je siromašen. Premožanje princese Ileane se ceni na 12 milijonov lejev in snatara se za dedščino po ocetu. Kralj Karol je pa izjavil, da pripada njegovo premoženje njegovemu sinu. Princ Stirbey je zelo bogat in nima neposrednega dediča, zato je verjetno, da bo zapustil vsaj del premoženja svoji varovanki.

Zavarovanje proti zakonski nezvestobi

V New Yorku so ustanovili zavarovalnico, kakršne menda še ni bilo na svetu. Nova zavarovalnica je namenjena zakonskim možem, ki jim preti nezvestoba, da jim nastavi žene rozičke. Že prvi koraki mlade zavarovalnice pričajo, da bo lepo napredovala. Javnost si pa obeta od nje, da bo prispevala k povzdigi javne morale. Kakor vsaka zavarovalnica, si mora seveda tudi prizadevati, da svoj riziko čim bolj zmanjša. Zato bo morala seveda strogo paziti, da zakonske žene ne bodo preveč nastavljele svojim možem rozičkov.

Zavarovalnica proti zakonski nezvestobi bo imela v službi več detektivov, ki bodo pazili na vse boljše polovice zavarovanih zakonskih mož, da ne bodo hodile na sestanke in sploh da bo nevarnost zakonomolstva čim manjša. Seveda bodo morali biti organi zavarovalnice pri tem taktni. Vprašanje je samo, če se bo zakonomolstvo vedno dalo preprečiti. Če se bo zavarovanemu možu žena kljub vsemu prizadevanju zavarovalnice izneverila, mu bo izplačana zavarovalnina, kar ga bo vsaj deloma potolažilo, če si bo ženi nezvestobo sploh vzela s srcu.

Dežela brez očetov

Tibet je menda najoriginalnejša dežela svoje vrste, ki je tudi v našem stoletju zaprta tako, da pridejo v njo le redki tuji. Francoska slikarka Lapuffe je pa dvakrat prepotovala Tibet, oborožena samo s čopičem, paletjo in svojim prirojenim humorjem. Potovanja je bilo zelo naporno, saj se je morala vzpenjati tudi na visoke, z večnim ledom in snegom pokrite gore, hodila je pa tudi po divjih, neobljudenih pokrajinah. Dolgo je trajalo, predno je sploh dobila dovoljenje posetiti Tibet, bila je pa vnaprej opozorjena, da ne sme ničesar naslikati in da bi jo utegnili stati najmanjša skica življenja.

V resnici je bilo pa drugače. Francoska slikarka trdi, da sta ji baš čopič in paleta povsod odpirala vrata. Dovolili so ji celo posetiti hrame in svečniki so jo lepo prosili, naj jih portretira. Njena umetnost ji je omogočila pogledati tudi v njihovo rodbinsko življenje, če se sploh lahko tako imenuje. V Tibetu vlada mnogomolčost. Vsaka žena ima najmanj 4—5 mož in vsi žive v eni hiši ali celo v eni sobi. Otroci imajo Tibetanke razmeroma zelo malo in vsi žive pri svojih materah. Ker pravega očeta ni mogoče ugotoviti, je Tibet pravzaprav dežela brez očetov in tibetski slovar ne pozna besed »oče«, temveč samo »strijc«, kakor kličejo otroci svoje prave in neprave očete.

Tajna uspeha.

— Rad bi poznal tajno uspeha v življenju.

— O tem ti ne morem povedati nič točnega, zdi se mi pa, da je nekako v zvezi z delom.

Kdo je začel.

— Papa, ali si bil tudi ti našeskan, ako si kaj zakrivil?

— Seveda sem bil.

— In dedek tudi?

— Tudi.

— Potem mi pa povej, kdo je prav za prav začel s tem neumnim šeskanjem.

Dvokolesa „Tribuna“ s Sachs motorjem po znižani ceni.

Ceniki franko. ceniki franko.
„TRIBUNA“ F. B. L.
Din 4950.— LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Lovske puške

Floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovške in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER puškar.
Ljubljana. Kongresni trg št. 9

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas 5 din.

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja

lekarna Dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

BEZJOJAVNE DROGE

borove, smrekove in jelkove, več tisoč komadov, od 6—10 m dolžine, za suhežljivo dobavo, proti takojšnjemu plačilu kupim. Ponudbe na naslov: Srebotnjak, Sv. Peter v Savinjski dolini, poštni predal 4. 2094

MAJHNO POSESTVO

pri Sv. Miklavžu št. 2, pošta Hoče, ugodno napredaj. Pojasnila daje Terezija Vizjak.

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI PREMOG

pri tt.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunajska c. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

MODROCE

vrhne iz afrik, močno blago

Din 240.—

zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever

LJUBLJANA, Marjiti trg št. 2

LADIJSKA TLA

nudi najceneje — »Jugograde«, Streliška ulica 33. 2080

VAJENCA

za vrtnarsko obrt sprejemam takoj. Hrana in stanovanje prosto. M. Keše, Linhartova 5, Ljubljana. 2098

VDOVA Z OTROKOM

išče majhno stanovanje za takoj ali za avgust. Naslov v upravi »Slov. Naroda«.

Mlad, konkurence zmožen in podjeten mojster

ALBERT CERNE V ZGORNJI SIŠKI

je pri novi remizi odprl delavnico za mizarstvo vseh strokov, opremljeno z najmodernejšimi stroji. Vsa naročila od najmanjših do največjih izvršuje v najkrajšem času po reklamiranih cenah in dostavlja blago na dom, zlasti pa razume želje in zahteve nevost in ženinov.

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogajnik. Boharjevo

Večja množina makulaturenega papirja naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Gastna - specijalna

mehanična delavnica

Rezeroni deli

Ludo. Baraža

LJUBLJANA, SELENBURGOVA 6. Tel. 29-80

ZA POPRAVILA PISALNIH, RACUNSKIH, RAZMNOŽEVALNIH STROJEV, REGISTRIH, BLAGAJN, FOTO - APARATOV, GRAMOFONOV

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijenske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezn.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 2.